

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-štev. 74.

Štev. 259.

V Ljubljani, v petek 12. novembra 1897.

Letnik XXV.

Državni zbor.

Dunaj, 11. novembra.

Dijaška demonstracija.

V zbornici je v resnici že dolgočasno. Levičarji sami so se že naveličali vrteti staro lajno dolgočasnega glasovanja po imenih. Zapisnikarji se odtegujejo svojim poslom. Dobernik se je celo odpovedal težavni nalogi brezplačnega čitatelja parlamentarne abecede. Utrujenost in nervoznost prevladujeta na levi in desni, vse postaja vsakdanje, celo Schönerer in Wolf sta v zadregi za svojo popularnost. Da pa njuni imeni ne izgine iz časniških predalov, naročila sta si po svojih prijateljih podoknico pred zbornico, podoknico ob belem dnevu. Do 1000 nemških dijakov je kričel v kolonah z vseučilišča pridrl pred zbornico, koder so klicali „heilo“ Wolfu in Schönereru. In vzkipele so mlada germanska srca radosti in veselja, naidušenja in zadoščenja, ko se skoro dva Nemca prikažeta pri durih. Schönerer izvleče parfumovan robec, obriše si solze hvalečnosti ter ihteč z rokama pozdravlja naraščaj nemških boriteljev za slavo in pravo matere Germanije v vzhodni marki. Besede ni spravil preko ustnic, zato njegov adjutant potegne klobuk z glave, zasuje črne brke ter gromovitim glasom zahvali dijaštvo za preprijazno demonstracijo. Na to „heilo“-kriki, množica se gnete pred mestno hišo, kjer na povelje tuli „pereat Lueger, ljudski izdajalec“, in domovina je rešena.

Schönerer in Wolf se vrmeta v zbornico, prvi se zatopi v časnike, drugi, držeč roki v žepih, šteje zvezde na parlamentarnem nebu, koder že vidi blesteti tudi svojo premičnico z dolgim žarkim repom, ki razsvetljuje temne pokrajine na vzhodu. Nena doma plane kvišku sosed Türk ter bere ostre levite

desnici in antisemitom, zakaj ne čitajo Kniggeja ali vsaj „olikanega Slovenca“.

To je bil prvi grom pred nevihto, ki je divjala skoraj celo uro ter vzdigala prah in kosce papirja gori na polne galerije. Gospoda so se prepirali, na katerem dvorišču je več smetij. To je bilo včeraj. In danes? Mlatili so že znani mlatiči prazno bobovko do 1/3 ure, prodajali so in trosili nasade prostovoljni trabantje nemških voditeljev. Zbornica je navadno do polovice prazna, kajti zmeda presega že vse meje.

Malo pred četrto uro je prešla zbornica na „velevažni“ dnevni red o ministerski zatožnici. Govoril je najprej contra-govornik Vašaty, ki je pričel svoj govor v češčini in nadaljeval nemški. Govornik ostro napada nemške kričarje in ob enem tudi izjavlja, da bi bili Čehi tudi brez jezikovnih naredeb dospeli do svojih pravic.

Za njim je dobil besedo za-govornik dr. Menger, ki je seveda govoril o nujnosti predloga svojih „užaljenih“ tovarišev. Na to se je debata prekinila ter seja zaključila po peti uri. Prihodnja seja jutri.

Predsednika so našli.

Dr. Ebenhoch je danes iz Linca brzojavno definitivno odklonil ponujano mu predsedniško mesto. Parlamentarna komisija se je vsled tega sešla k zopetnemu posvetovanju o predsedniškem vprašanju.

Pri seji je posl. Karlson prebral brzojavno sporočilo posl. dr. Ebenhocha, v katerem ta izjavlja, da po treznem preudarku in po dogovoru s svojimi političnimi prijatelji nikakor ne more prevzeti ponujane mu predsedniške časti.

Parlamentarna komisija je potem razpravljala o tej zadevi in prišla do sklepa, da se kandiduje na predsedniško mesto dosednji prvi podpredsednik

vitez Abrahamowicz, na mesto prvega podpredsednika dr. Kramar. Kdo bo potem drugi podpredsednik, še ni določeno. — Nekateri pravijo, da bo to mesto zasedel kak član poljskega kluba ali naše zveze, toda gotovosti pa dosedaj ni prav nobene.

Ker pa je, kakor razvidno iz dnevnega reda za jutrišnjo sejo, že na dnevnem redu volitev predsednika, je kaj lahko mogoče, da se jutri volita samo prva dva člana predsedstva, volitev tretjega člana se pa vrši v jedni poznejši seji.

V zbornici se je včeraj tudi govorilo, da zbornica pet dni zaporedoma ne bode imela nikakih sej, da bode mogel dokončati budgetni odsek razpravo o nagodbenem provizoriju. Ker je pa že naznanjen dnevni red za jutrišnjo sejo, se morda ta govorica uresniči šele pojutranjim in bi bila potem prihodnja seja šele sredi družega tedna.

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. novembra.

Posvetovanje zastopnikov deželnih odborov se je vršilo, kakor smo včeraj na kratko omenjali, v nižjeavstrijski deželni zbornici na Dunaju ob udeležbi zastopnikov deželnih odborov kranjskega, koroškega, štajerskega, ter vseh drugih avstrijskih deželnih odborov, razun isterskega, goriškega in bukovinskega. Razpravo je otvoril nižjeavstrijski deželni odbornik Pirko ter pozdravil zborovalce, finančno ministerstvo pa je zastopal sekcij-ski načelnik dr. Mayer. Predlagali in vsprejeli so se nastopni nasveti: 1. Priporočati je posamnim dež. zborom, da oslobode osebni dohodninski davek od deželnih doklad, in sicer za čas do l. 1902; poleg tega je pa tudi želeli, da se isto zgodi tudi z občinskimi dokladami, in sicer nasproti mnenju vlade

LISTEK.

Vereščagin.

(Dalje.)

Vasilij Vasiljevič Vereščagin je bil rojen dne 26. oktobra 1842 v Čerepovcu (gub. Novgorod), njegovi predniki so prav za prav iz Vologde. Njegova mladostna vzgoja je bila vojaška, a vojaštvo ga ni posebno veselilo, zato je izstopil iz carske službe in se popolnoma posvetil slikarstvu. V vsem svojem življenju se nam kaže silno energičnega in pridnega, potoval je vedno, prepotoval je skoro celi svet, udeležil se več bitk, bil celo ranjen, a pri vsem tem je imel vender toliko časa, da je slikal in pisal, kajti Vereščagin je tudi izvrsten pisatelj, njegova leposlovna dela, kar jih ni že spisal v tujih jezikih, preložena so na nemški, francoski in angleški jezik. Izmed del omenjamo: „Napoléon Ier en Russie“, v tem delu pripoveduje Vereščagin marsikaj novega in zanimivega o Napoleonu, o priliki povzamemo tudi mi nekoliko zanimivih drobtin iz te knjige; druga dela n. pr.: „Mladostni spomini“, „Vojni korespondent“, „Z bojišča v Aziji in Evropi“, „Avtobiografije neznanih ljudi“, „Na severni Dvini“ itd. — Ko je nekoč pravil v pariški družbi svoje čudovite doživljaje, zaklical je ves razjarjen neki Francoz: „Lažnjivec!“

Takoj prva njegova dela so vzbudila občno pozornost, posebno pa njegove razstave v vseh večjih evropskih mestih. Izmed razstav omenjamo le ono iz l. 1881, ko je razstavil slike o turško ruski vojni, katere se je udeležil sam in naslikane prizore videl z lastnimi očmi.

Sploh je Vereščagin dandanes jeden največjih realistov v slikarstvu in baš ta njegovi realizem je tisti moment, ki človeka tako prijema in pretresa. Iz vseh njegovih slik diha nekaj svežega in novega, kar v obče ugaja, čisto frapira, in to je pred vsem izraz individualnosti umetnika Vereščagina, ki je pravi sin svojega naroda. Vereščaginova umetnost je ruska umetnost v pravem pomenu besede. Kakor ne opažamo v ruskem mušiku nikake silovitosti strastij, nikakega posebnega ognja v izrazu čutov, kot pri Italijanih, ampak se nam zdi, da je kri mušika na pol zmrznjena, tako ne vidimo skoro na nobeni Vereščaginovi sliki posebno dramatične agilnosti, povsod vlada neka zmernost in pokoj in baš to je ruska posebnost, katero moramo razumeti in jo ceniti, ker je to posebnost velikega naroda. Ko bi bila to uvaževala „Neue Freie Presse“, izvestno ne bi bila priobčila tako bedaste in sovražne ocene o Vereščaginovi sliki. Morda pa te posebnosti le razumeti ni hotela, ker je Ruska slovanska, in kar je slovanskega, to se ne sme priznati, ampak po nje mislih v kali zatreti.

Se jedenkrat ponovim, ocena napominanega lista je bila silno bedasto, konfuzno in sovražno pisana. Židovska tetka, ki se navdušuje za vsako novotarijo, ako le zaduha na nji židovsko maslo, postala je nakrat reakcionarna proti zdravemu realizmu, kakoršen se razodeva sploh v Vereščaginovi sliki z malimi izjemami, mej sedaj razstavljenimi slikami ni nobena, katera bi le količkaj žalila moralno ali verski čut, kakor se je to zgodilo leta 1885 s slikami: Sveta družina in Kristusovo vstajenje.

Da nadaljujemo, kako bedasta nedoslednost! „Neue Freie Presse“ in idealizem, vzvišenost, kaka ironija! Ne vem, če se kaže večja zlobnost ali neumnost v sledečih besedah o Napoleonu: „Jede Spur von geistiger Grösse ist verschwunden. Stellt diese Zeichnung (sic!) einen Feldherrn oder ein Waschweib vor?“

Torej Napoleon naj bi stopal po debelem snegu, mej mrzlim vetrom in zameti v tistem običajnem tenkem, sivem plašču in z malim klobučkom na glavi, kažoč v vsakem pogledu, v vsakem gibljaju in koraku svoje veličastvo in vzvišenost nad naravo, nad drugimi ljudmi? Vprašam zdravi ukus, kako bi bolje učinkovala Napoleonova oseba: ko bi jo slikar tako vpodobil, kakor sem gori ironično naznačil, ali tako, kakor jo je res, da nam je pokazal Napoleona — človeka, kakor sem jaz, kakor ste vi, da nam je človeško približal silnega cesarja, pred

ravno tako samo začasno. — 2. Se izraža želja, naj bi se pripoznala deželni zborom pravica, da smejo na pridobinski davek, ki se je vsled davčne preosnove znatno zmanjšal, naložiti višjeodstotno doklado. — 3. Deželni zborom je dati priliko, da morejo naložiti deželno doklado tudi na davek od plač. — 4. Priporočati je, da dobe jeden del od države deželam odkazanega davčnega prinosa tudi občine. — 5. Vsekako pa je potrebno, da se odškodujejo občine za slučaj, da se jim odtegnejo doklade. — 6. Vsekako se mora vlada pozvati, da skrbi za asanacijo deželnih financ iz državnih sredstev.

Naredbeni švindler levičarjev. V predzadnji seji poslanske zbornice je povodom razprave o predlogu levičarjev radi zatožbe ministerstva, ker je izdalo jezikovni naredbi, levičarjem prav dobro posvetil mladočeški contra-govornik dr. Pacák. Ta mož je v svojem izvrstnem govoru mej splošnim začudenjem desnice dokazoval zbornici, da so bili ravno sedanjí najhujši kričači proti jezikovnim naredbama oni, ki so v času, ko so se naredbe še kovale po njihovem okusu, popolno odobravalí naredbeno pot ter pripoznavali nje korist in potrebo. Govornik jim je klical v spomin dogodek iz l. 1867, ko je poročevalec njihove stranke, dr. Sturm, izjavil se za dopustljivost skoro doslovno jednake naredbe, ki so jo v letu 1869 izdali Herbst, Giska in Lasser za Galicijo in Dalmacijo. Kričača Plener in Lippert gotovo nista bila prav hvaležna dr. Pacáku, ko jima je dokazoval, da tudi ona svojedobno nista ugovarjala enakim naredbam, posebno pa so se Funke, Russ, Menger et consortes morali kisló držati, ko je izjavljál, da je bil ravno dr. Nitsche tisti mož, ki je 18. februarija letos v češkem deželnem zboru napram Pacákovemu narodnostnemu predlogu izjavil, da je rešitev tega vprašanja mogoča le naredbenim potom. S takimi in še drugimi dokazi je razkrinkal češki govornik nemške kričače ter dokazal, da je borba njihova proti jezikovnim naredbama le goli švindler in prav ničesar drugega.

Grof Kottulinsky o obstrukciji. Ustavovarno štajersko velepos. se je zbralo predvečeranjem v Gradcu k posvetu glede kandidata za deželni zbor štajerski povodom dopolnilne volitve. Pri tej priliki je imel član gospodske zbornice in deželni poslanec grof Kottulinsky daljši govor o obstrukciji v državnem zboru. Akoravno je mož kot pristen German naglašal „potrebo“ nemške obstrukcije ter odobraval boj nemškega naroda zoper slovanstvo, ki preti „poplavití“ avstrijsko nemštvo, je vendar njegov govor značilen, ker je obsojal surovo in nizkotno postopanje nemških kričačev. Rekel je mej drugim, da Nemci razumejo ljuti boj svojih tovarišev v državnem zboru in torej ne morejo grajati izvolitve najskrajnejega in poslednjega bojnega sredstva v parlamentu, obstrukcije, sredstva, ki njim samim v splošnem ni simpatičen, ker se gre namreč zato, da se varuje nemška manjšina pred nasilstvom (?) Ze-

kojega imenom nas neka zona spoštovanja in bojazni preleti?

Gotovo je realistični slikar zadel pravo in ob njegovih slikah se čudimo: „Ali je mogoče, da je Napoleon ta debeli možiček, ki se je tako zavil v svoj zeleni plašč z rujavo kozuhovino, ki je potegnil krajevce svoje kučme čez ušesa — ravno tako, kakor mi, če se vozimo po zimi?“

In tedaj se spomnimo orjaških činov tega debelega, golobradega možička in obide nas krepek čut v človeški vzvišenosti in o moči človeške volje. Baš to nasprotje deluje tako silno: na jedni strani neznatna oseba, na drugi moč in volja, pred katero se je tresla cela Evropa. Toliko le mimogrede.

Vereščagin je moderni slikar par excellence, to nam kažejo posebno njegove študije o luči, senci, o nijansah iste barve, z jedno barvo v raznih nijansah dosega največje učinke, zadnje opazamo zlasti pri slikanju snega. To je pravi sneg, ki ga vidimo na njegovih slikah, zdi se nam, da čujemo, kako škriplje pod nogami stopajočih vojakov. Vidi se nam skoro, da je glavna moč njegovih slik v snegu in mrazu, da je vse drugo le štafaža. In tako trdijo res nekateri, a mi jim ne moremo pritegniti, ker smo videli njegove duhteče, zeleneče in soparne slike o južnih pokrajinah Krima. Vereščagin slika vse z isto dovršenostjo, umevno, vse — po rusko. Globlje ne moremo razmotrivati podrobnostij, na karakteristične finoše hočemo opozoriti pri pojedinih slikah. (Dalje sledi.)

lel bi le, pravi govornik nadalje, da bi ta obstrukcija ne prekoratila parlamentarnih mej, kakor je to pokazal posl. Lecher, in da bi vsi dostojni elementi brez razlike strank se odločno uprli žalostnim izrodkom obstrukcije, ki neizmerno škodujejo parlamentarizmu, ter surovosti in nizkotnosti posamnikov. — Pristen German Kottulinsky torej, ki zagevarja obstrukcijo kot „potrebno“ sredstvo, sam najodločneje obsoja surovost in nizkotnost nedostojnih kričaških elementov.

Razmere mej Rusko in Srbijo. Na razna motrivanja arbskih vladnih listov in pojasnivanja načelnika novega srbskega kabineta se je oglasil dunajski „Fremdenblatt“, ki dokazuje, da avstrijske vladne kroge prav nič ni vznemirila zadnja ministerska kriza v Srbiji. Takoj za njim se je pa oglasilo rusko vladno glasilo „Novoje Vremja“, ki v začetku isto naglašá, potem pa pravi, da je bila ruska diplomacija vedno tega mnenja, da Rusija nikakor ne potrebuje Srbije, pač pa obratno Srbija ne bi lahko shajala brez ruske pomoči. V Petrogradu so bili vedno voljni in pripravljeni pomagati moralčno Srbiji in simpatizovati z njo ter so še sedaj. Toda mej voljnostjo in pa vabljenjem k prijateljstvu je velika razlika. Posebno sedaj, ko je zopet jel igrati v Srbiji politično vlogo slaboznani Milan Obrenović, se nekateri pri nas silno veselé, da so se z nastopom Gjorgjevićeve vlade nekoliko ohladile razmere mej Belgradom in Rusijo. Političnim krogom, ki resno mislijo s svojo nalogo, ne more biti posebno prijetno, priti v bližjo dotiko z srbskimi državniki, ki uživajo simpatijo in zaupanje razkralja Milana. — Iz navedenih vrstic je razvidno, da Rusija prav nič ni zadovoljna z novo smerjo, po kateri namerava voditi srbsko politiko novi kabinet v sporazumu z Milanom. Da igra res razkralj Milan zopet glavno vlogo v srbskih zadevah, tega ne more utajiti nova vlada, akoravno še tako bobna v svet o popolni neutralnosti. Neutralno bo sedanje ministerstvo le v toliko, kolikor se mu bo to potrebno zdelo napram strankam v deželi, ki so njemu neljube.

O nezdravih razmerah v Braziliji govori neki dopis, ki ga objavlja „Temps“ v jedni zadnjih števil. V tem dopisu se zatrjuje, da se je sicer že dalje časa obstoječe nasprotje mej zmerno republikansko stranko, kateri pripada sedanjí predsednik Moraes, in vojaško stranko Jakobincev v zadnjem času zelo poostrilo. Že v mesecu aprilu je sklenil klub Jakobincev, odstraniti na kakoršenkoli način neljubega jim vojnega ministra generala Bittencourta, ki si je vsestransko prizadeval napraviti red v armadi. V tem času se je vnela daljša vojska, katero so z vso vnemo pospeševali ti fanatiki z generalom Oskarem na čelu radi velikega dobička, ki so ga imeli sami, poleg njih pa tudi mnogoštevilni oddajalci raznih vojaških potrebščin. Petindvajset milijonov je vlada že morala plačati za brezplodno vojsko, ki bi se bila še nadaljevala z jednako slabim vspehom, kakor doslej, ko bi vojni minister ne bil sam osebno posredoval v tej zadevi. To vspešno posredovanje pa je v veliki meri razburilo Jakobince in izveli so čin, o katerem smo poročali pred par dnevi. Radi bi se bili Jakobinci v prvi vrsti seveda iznebili predsednika samega, ker bi si bil potem njihov vodja pridobil veliko večjo moč in se morda povspel do tega mesta. Toda, kar se jim sedaj ni povsem posrečilo, poskušali bodo morda z večjim vspehom pri prihodnjih volitvah predsednika ter se ne ustrašili nikakih bojov. Ako se toraj ne jame proti njim postopati drugim načinom, prilaste si v kratkem nadvlado in potem za deželo ne bo najbolje.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 12. novembra.

(Osebne vesti.) V avdijenci pri cesarju sta bila včeraj vsprejeta dvorni svetnik Suklje in profesor I. V. Hraskey. — Skriptorju knjižnice akademije umetnostij na Dunaju dr. Jos. Deranjaču je cesar podelil naslov cesarskega svetnika. — Deželni predsednik baron Hein je prevzel pokroviteljstvo pri društvu za povzdigo pohajanja tujcev na Gorenjsko. — Okrajni sodnik g. Ernst Ferk v Radovljici je imenovan dež. sodišča svetnikom na svojem dose-danjem mestu. — V Trstu je včeraj umrl častni meščan ljubljanski g. Franc Jelovšek v 100. letu svojega življenja.

(Konferenca sodiščnih predsednikov.) Dne 11. t. m. se je vršila v Gradcu konferenca sodiščnih predsednikov, posvetujočih se o uvedbi novega ci-

vilnopravnega reda. Med drugimi sta se posvetovanja udeležila tudi deželnega sodišča predsednik pl. Kočevar in novomeškega okroznega sodišča predsednik Gerdešič.

(Imenovanje.) Gosp. Heliodor Dlouchy, c. kr. finančni komisar v Ljubljani, je imenovan c. kr. finančnim nadkomisarjem pri deželnem finančnem ravnateljstvu v Brnu.

(Zakon o razdelitvi) občine Studence v dve samostojni občini je dobil cesarjevo potrdilo.

(Za gimnazijsko kapelo v Kranju) so nadalje darovali: veleč. g. Valentin Bergant, župnik v Mirni Peči, 2 gl.; g. Frančišek Prelovec, pomožni uradnik in gostilničar v Idriji, 3 gl.; g. Vinko Prezel, c. kr. kovaški mojster v Idriji, 1 gl.; g. Frančišek Kavčič, žgalniški paznik v Idriji, 1 gld.; „Nekdo“ 10 gld. — Bog plačaj obilo!

(Iz Št. Ruperta.) Ni dolgo tega, kar so nam naš prevzvišeni g. knezoškof posvetili našo znotraj prenovljeno cerkev in delili zakrament sv. birme, in zopet je obhajala Št. Ruperška fara dneve veselja, namreč ponavljanje sv. misijona. — Vodila sta ga očeta Jezusove družbe gg. Doljak in Vrhovec. Prečastita gg. misijonarja sta pričela misijon v nedeljo dne 31. vinotoka in sta ga končala v nedeljo, dne 7. listopada. Z veliko gorečnostjo so se udeležili verniki pridig, posebno tistih, ki so bile namenjene za posamezne stanove, in z največjo unemo so pristopali k sv. spovedi, ki se je opravljala po stanovih. Ganljivo je bilo vselej skupno obhajilo za posamezne stanove, ko je obhajance jeden izmej č. gg. misijonarjev kratko ogovoril, naj zvesti ostanejo Zve-ličarju, katerega prejmejo. Prelepo je bilo videti posebno skupno obhajilo mož, takorekoč vseh družinskih očetov iz cele fare. Z veseljem so pribiteli pomagat v spovednici preč. gg. župniki in kaplani iz sosednjih fará, kar naj jim Bog mnogotero poplača. Obhajancev je bilo vseh okolu 3000. — Med božjo službo so peli domači, prav dobro izurjeni pevci pod vodstvom organista gosp. M. Holmarja v cerkvenem duhu, tako da se čuditi moramo, kaj premore vstrajnost v podučevanju petja tudi na deželi. Hvala bodi torej preč. g. župniku Mervecu, ki nam je sv. misijon oskrbel, hvala preč. gg. Doljaku in Vrhovec iz Jez. družbe, ki sta bila vodnika sv. misijona in vsem, ki so zraven pomagali. Bog daj, da bi dobro seme, ki se je te dni v lepi Št. Ruperški fari sejalo, obrodilo stoteri sad.

(Duhovniške premembe.) Gosp. Jožef Ozmeč, kapelan v Ljutomeru, je dobil župnijo Sv. Lovrenca na Dravskem polju. — Gosp. Maksimilijan Ocvirk, kapelan na Muti, pride za provizorja k Sv. Florijanu v Dolču. Ta župnija pa je razpisana do dne 8. dec. — Gosp. Mihael Horvat, kapelan v Ribnici, je postal dvorni kapelan pri knezu Windischgratzu.

(Iz Vojnika.) Novo cerkev smo odprli v nedeljo, dne 7. novembra. Zeljno smo pričakovali tega dne in to tembolj, ker smo mnogo časa imeli službo božjo pri podružnici sv. Florijana, kjer je bilo malo prostora. Večkrat smo morali zunaj stati, kar ni ne po leti prijetno, ne po zimi ugodno. Zato smo se z veseljem pripravljali za otvoritev nove cerkve. Ko je prišel določen dan, smo ga obhajali slovesno. Ob treh zjutraj se je iz stolpovih lin razlegalo po našem trgu in po okolici sviranje vesele godbe. Tudi strel pri trgu in po večjih vaseh je oznanjeval daleč okrog vojniške župnije radosten dan. Na tisoče je prišlo ljudstva od blizu in daleč k cerkvenemu blagoslovljenju. Ko preč. g. kanonik dr. L. Gregorec blagoslovljenje dovréi, razlaga poslušalcem z vneto besedo, kaj je cerkev pobožnemu kristjanu. Potem poje sv. mašo. Med njo pospešuje pobožnost vseh navzočih krasno ubrauo ceciljansko petje mešanega zbora. Pozno opravilo ima preč. g. Ogradi, opat celjski. Najpoprej blagoslovi dve dragoceni zastavi šolske mladine. Potem oznanuje veliki množici besedo božjo s tako miloto in prisrčnostjo, da poslušalec mora ganiti. Med njegovo slovesno sv. mašo se razlega po cerkvi imenitno petje moškega zbora, kakoršnega Vojničani že dolgo, dolgo nismo slišali. Pri vseh navzočih se bere na licih radost in veselje, da bodo od zdaj naprej svojo pobožnost lahko opravljali v lepi prostorni novi cerkvi. Da, res prostorna je ta cerkev, Vsakdo to lahko sam presodi, ako mu povem, da je 54 m. dolga, da je ladija 12 m. široka in njeno obzidje 19 20 m. visoko. Stolp sega v višočino 56 m. Poprečna ladija meri 24 m. Cerkev ima podobo dolgega križa (crux immissa 54:24) in je zidana v romanskem slogu. Obokana je s križnimi svodi. Kora ima dva vrh drug drugega za moške in ženske posebej. Prižnica je zelo okusno izdelana. Vsaj to že

dovolj priča ime njenega izdelovalca, tiroleca Stuflesserja. Veliki oltar je izdelal kamnosek Toman v Ljubljani. Podstavek je sestavljen iz raznih komadov poliranega rezanega kamena. Postamenta ob vsaki strani sta iz belgijskega, antependium iz bordoljskega (Bordoglio) in kararskega marmorja. Štiri stebriči pri antependiju so izdelani iz kranjskega, lizene iz korškega (Grasthaler) marmorja. Menza pa je iz Kraševca. Vlti svečniki Samassove tovarne stojijo na poliranem veronskem marmorju. Tudi obhajilna miza je marmornata (istrski in kraševski.) Posebna dika naše cerkve so slikana okna in sicer povsod, celo na žagredih in na stolpu. V prezbitariji so v njih uprizorjeni svetniki, v drugih pa so geometrični okraski. Vsak, kdor cerkev vidi, mora priznati: G. župnik Vodušek razume, kako se cerkve zidajo, prav dobro. Zakaj on je postavil res hišo božjo, tako veličastno, kakoršne ne najdemo razven v mestih v celi lavantinski škofiji in, kar je občudovanja vredno, dovršil jo je v — dvanajstih mesecih. Bog mu povrni obilni trud!

(Osnovanje kmetijske zadruga.) Dne 31. vinotoka t. l. se je osnovala kmetijska zadruga za Spodnje Štajersko z naslovom „Kmetijska zadruga, vpisana zadruga z omejenim poročtvom“ s sedežem v Zalcu. Zanimanje za zadrugo se kaže vsestransko. Že k osnovalnemu shodu je dešlo nepričakovano število udeležencev iz vseh stanov, in se je po prečitavanju zadrughih pravil vpisalo takoj 26 udov. Izmed teh se je izvolilo zadrugho predstojništvo in nadzornništvo. Zadrughna pravila so povzeta po nekej jako napredujočej kmetijski zadrugi na Moravskem, katere je pa sklicatelj shoda in v prid kmetijstva neumorno delujoči gospod Ivan Kač savinjskim našim krajevnim razmeram prilično jako umno priredil. Nadejati se je glede umne sestave pravil in jeklene volje zadrughnega načelstva kmalu prav mnogo veselih uspehov v prid propadajočemu kmetijstvu. Geslo velja: „Pomagaj si sam in Bog ti bode pomagal!“ Torej, slovenski gospodarji, roko v roko in združimo se! Naši pridelki dobili bodo boljšo ceno in večji ugled med svetom. Naše potrebe se bodo ceneje preskrbljevale. Oderuhi bodo osamljeni na svojem zlatem teletu obtičali, ne bode jih treba še kmetom s svojimi žuljavimi krajecarji pitati. Na delo, rodoljubi!

(Goriške novice.) Dr. Henrik Tuma, deželni poslanec in odbornik v Gorici, je izstopil iz državne službe ter vstopil v pisarno odvetnika dr. Franko. — V Kalu je umrl nagle smrti č. gospod kurat Frančišek Kafol. — V Kanalu je vsled mrtvo-uda umrl župan in poštari g. Andrej Drašček. — V Skrbini na Krasu je obolel č. g. župnik Peter Vuga; istotako tudi č. g. župnik v Prvačini Jožef Poljšak. — V Gorici so se v nedeljo stekli vojaki; jednemu so prebodli vrat, da so ga morali odpeljati v bolnico. — V Korminu je zgorela velika hiša sester Perugini. — V Tolminu so pokopališka vrata padla na šolsko deklico Kavs ter jo nevarno pomastila. — Med Grahovem in Podbrdom prične voziti poštni voz. — Sv. misijon bodo obhajali v Ročinju. — Goriški peki so zopet podražili kruh. — Vipavska železnica se bode gradila. Uradni dunajski list je objavil vladno koncesijo za zgradbo vipavske železnice. Vendar enkrat!

(„Zora“.) Izšla je 8. številka „Zore“, glasila slovenskega katoliškega akademičnega dijaštva, katero vrlo vrejuje Anton Vadnal. Vsebinska, ki priča o lepi nadarjenosti mladih pisateljev, je naslednja: „Vrnitev“, pesem, zložil Fr. Ka. Meško. — „Zadnja čarovnica“, povest iz leta 1807. Spisal A. Zdočan. — „Rispeti“. Zložil Al. Peterlin. — „Nasveti“. Zložil Ciril. — „Galileo Galilei“, piše Jos. Sever. — Pobirki iz Fosforičeve mape. — „Nevihla“, pesem, zložil L. Pintev. — Glasnik: Naš prvi sestanek. — Hrvatska misao. — Vesti z graškega vseučilišča. — Priporočila vredna knjiga („Durch Atheismus zum Anarchismus“. Von N. Siegfried.) Zborovanje „Danica“. — „Zora“ izhaja koncem vsakega meseca, izvzemši dva meseca počitnic, in stane za celo leto 1 gld., za dijake 60 kr. — Upravištvu: Pavel M. Valjavec, Dunaj, V., Matzleinsdorferstrasse 76, IV. 30.

(Starost obstrukcije.) Tudi obstrukcija ima svojo zgodovino. Vsaj zgodovinopisci stikajo sedaj, ko je pri nas obstrukcija na dnevnem redu, po virih, kje bi dobili kaj zgodovinskih drobtin o obstrukciji. Posrečilo se jim je iztakniti, da se je vršila prva obstrukcija 15. oktobra 57. leta pred Kristom v rimskem senatu. Cicero piše o tem v pismu ad Atticum IV. 2.: Cum ad Clodium ventum est, cupit diem

consumere, neque ei finis est factus; sed tamen, cum horas tres dixisset, odio et strepitu senatus, coactus est, aliquando perorare. (Ko je prišel Klodij na vrsto, nameraval je govoriti celi dan, ne da bi ga mogli siliti, da preneha z govorom; vendar so ga, ko je govoril že cele tri ure, prisilili senatorji z vskliki ogorčenosti in s šumom, da je vendar le sklenil svoj govor.) Kakor se vidi, pravi „Reichswehr“, večina rimskih senatorjev ni bila tako potrpežljiva, kakor večina v naši zbornici. Kaj bi bili prišli senatorji s Funkejem, ki je govoril šest ur, ali celo z Lecherjem, ki je govoril dvanajst ur? Menimo, da bi bila „odium“, in „strepitus“ poskrbela, da bi nobeden ne bil toliko časa mučil zbornice.

Društva.

(Občeni zbor društva „Narodni dom“.) V ponedeljek, dne 8. novembra zboroval je občeni zbor „Narodnega doma“ pri pieli udeležbi članov. Iz poročila tajnikovega, kateremu je občeni zbor votiral iskreno zahvalo za njegovo trudoljubivo delovanje, razvideli so delničarji, da je odbor za dovršitev Narodnega doma tekom tega leta še marsikaj uredil, napravila se je podzidana mrežna ograja, katero je lično izdelal tukajšnji obrtnik, gospod Zabkar. Popravile so se v poslopju, osobito v veliki dvorani precej znatne poškodbe vsled drugega potresa. Mestni magistrat daroval je iz mestnega vrta bezeg za živo mejo, vmes nasadili se bodejo javori, pred glavnim uhom pa prihodnjo spomlad majhni nasadi. To delo bode izvršil mestni vrtnar, g. Heinitz, ki pri vsaki priliki rad pomaga Narodnemu domu. Treba bode prihodnje leto urediti vrt, razširiti električno razsvetljavo, nakupiti mize in stole, še letošnje zimo pa zgraditi ameriškansko ledenico, katero krčmar neobhodno potrebuje. Ker bode torej Narodni dom imel še mnogo izdatkov, predao bode popolnoma zgotovljen, moral je odbor v drugič najeti večje posojilo, da poplaca še razne tirjave obrtnikov. Ker so dosihmal finančne razmere Narodnega doma še neugodne, bode torej apelirati pri vsaki priliki na požrtvovalnost slovenskega občinstva. Bil je torej kaj umesten predlog ces. svetnika gosp. Murnika, naj ona društva, ki imajo v Narodnem domu svoje krasne prostore, priredé vsako leto vsaj eno veselico brez velicnih stroškov na korist Narodnega doma. Da bodejo morali delničarji žrtvovati obresti v korist Narodnega doma, je umevno in se bode odbor po sklepu občnega zbora glede tega obrnil na gospode deležnike. V odbor izvoljeni so bili sledeti g. dr. vit. Bleiweis-Trst., predsed.; kot odborniki pa gg.: Duffé, Gogola, Lah, Maly, Murnik, Pietersnik, Rohman, Ferd. Souvan, dr. Stare in ravnatelj Šubie, kot zastopniki „Slovenske Matice“.

Telegrami.

Dunaj, 12. novembra. Poslanska zbornica je izvolila v današnji seji s 186 od 318 oddanih glasov prvega podpredsednika vit. Abrahamovicza zborničnim predsednikom. Desnica je novoizvoljenega predsednika naudušeno pozdravila.

Dunaj, 12. novembra. (Poslanska zbornica.) Izvoljeni predsednik vitez Abrahamovicz ima daljši govor na zbornico ter izjavlja, da je njegova prva dolžnost, po svojih močeh pripomoči do zboljšanja parlamentarnih razmer. Treba pa je pred vsem, da zbornica uvidi, da se z ugonobljenjem parlamentarizma ne zboljša, ampak poslabša splošni položaj. Zboljšanje sedanjih nezdravih razmer ni odvisno od zmage ali pogina kake posamezne stranke, marveč je le dosegljivo potom mirnega skupnega delovanja. V to svrhu pa je treba dobre volje na obeh straneh, dobre volje, ki nima pred očmi le lastnih interesov, marveč tudi interese nasprotnika, one volje, za katero nam ponuja dovolj hvaležnih tal avstrijska državna ideja v pravem pomenu besede, (Pohvala na desnici.) na katerih tleh bi oba tako mogočna naroda, ako bi bila jedina, v obilni meri lahko zvišala moč in veljavo monarhije. — Cela desnica je predsednikovemu govoru živahno pritrjevala. Pred govorom so vsi levičarji ostavili dvorano. — Nato preide zbornica na dnevni red o predlogu glede ministerske zatožbe. Ministerski predsednik grof Badeni povzame besedo.

Dunaj, 12. novembra. (Telefon. poročilo.) Dnevni red današnje seje se je spremenil. Prva točka je bila volitev predsednika, pri kateri je bil izvoljen vitez Abrahamovicz s 186 glasovi. — Volitev podpredsednikov se

vrši šele prihodnji teden. Potem se je nadaljevala seja o ministerski zatožbi. — Govorili so Bärnreither, Zallinger in sedaj ob štirih govori grof Dzieduszycki. — Dipauli je še vedno bolan, pravijo, da je nevoljen, ker v njegovem klubu njemu ne gre vse po volji. Predlog barona Dipaulija glede motivacije predloga za prehod na dnevni red pade najbrže pod klop. Položaj je sicer še vedno nejasen, vendar Badeni trdno sedi na svojem ministerskem sedežu, ker ima precej zagotovljeno večino za nagodbeni provizorij. Danes zvečer ima proračunski odsek sejo, v kateri nadaljuje razpravo o nagodbenem provizoriju.

Dunaj, 12. novembra. Odposlanstvo članov slovansko-krščanske zveze je bilo pri ministerskem predsedniku ter mu razložilo položaj v deželah, katere zastopajo. O vspehu te deputacije se ne vé nič gotovega.

Dunaj, 12. novembra. Nasproti trditvi v uvodnem članku današnje izdaje „Neue Freie Presse“, da so politični krogi z ozirom na dvomljivo rešitev nagodbenega vprašanja prepričani, da je sedanji notranji položaj jako neugoden in stališče grofa Badenija zelo omajano, pripominja „Fremdenblatt“, da je ta izvajanja vključ njh plitvosti vendar treba natančneje označiti. Omenjeni članek ima samo namen znova vzbuditi obstrukcijo proti nagodbenemu provizoriju, ker se je najbrže, kakor se zdi nemškimi levičarjem, storilo na tem polju še vse premalo. Vsled tega je popolno odveč, naglašati, da je trditev „N. Fr. Pr.“ dijamentralno nasprotna obstoječim razmeram.

Dunaj, 12. novembra. Tekom včerajšnjega popoldne je vsprejel cesar v avdi-jenci ministre Goluhovskega, Badenija in Banffyja.

Dunaj, 12. novembra. Kot kandidatje za drugo podpredsedništvo se imenujejo poslanci Lupul, Treuinfels in Baumgartner.

Berolin, 12. novembra. „Nordd. Allg. Zeitg.“ odločno zavrača trditve nekaterih nemškonacionalnih listov, češ da bi se bil nameravani vsenemški shod onemogočil posredovanjem avstrijskega poslaništva.

Berolin, 12. novembra. „Reichsanzeiger“ poroča, da je sklican nemški državni zbor na 30. novembra.

Rim, 12. novembra. Danes je vsprejel papež nemškega državnega tajnika Bülow-a v avdi-jenci.

Portici, 12. novembra. Ognjenik Vezuv je jel močnejše bljuvati. Kakor mogočna reka se vali lava proti Piano del Ginestre. Njeno pot označujejo veliki dimni oblaki.

Madrid, 12. novembra. Ves svet v bližini Valencije je preplavljen. Več hiš je voda že razrušila. Viharji in nalivi se pojavljajo na vzhodnem in južnem delu Španije.

Atene, 12. novembra. Včeraj se je slovesno otvorilo zasedanje poslanske zbornice. Volitev predsednika se vrši v jedni prihodnjih sej in bode zmagal pri tej volitvi najbrže pristaš Delyannisove stranke, vsled česar se pa ni bati nikake krize, ker ta volitev nima političnega značaja.

UMIRANJE:

8. novembra. Ivan Rekar, mizarja sin, 10 mesecev, Hrenove ulice 7, jetika.

9. novembra. Janez Lamove, branjavec, 77 let, Studentovske ulice 13, ostarelost. — Jurij Klobava, umirovlj. žandarmerijski vodja, 71 let, Karlovska cesta 11, bronhitis chron.

V otroški bolnišnici:

9. novembra. Pavla Krerini, sirota, 13 let, jetika.

V bolnišnici:

9. novembra. Marija Peklenk, delavca žena, 26 let, jetika. — Tomaž Strukelj, delavec, 59 let, carcinoma hepatis.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24. urah v mm.
11	9. zvečer	749,9	—3,8	sl. vzh.	jasno	
12	7. jutraj	748,9	—8,5	sl. jzah.	jasno	0,0
	2. popol.	746,5	0,3	sl. vzh.	jasno	

Srednja včerajšnja temperatura —2,6°, za 7,2° pod normalom.

Otvoritev prodajalnice.

Čast nama je naznaniti, da sva z današnjim dnevom **otvorila** pod tvrdko

Minibek & Worsche

„pri Taboru“

v nekdanji prodajalnici g. **Rantha na Marijinem trgu št. 1**
prodajalnico suknenega, manufakturnega, platnenega in modnega blaga.

Dovoljujeva si čestito p. n. občinstvo in prečast. duhovščino posebno opozoriti na najino **dobro asortirano zalogo**
najnovejšega blaga za damska oblačila, barhentov za modna oblačila, tu- in inozemskega blaga za gospode, za talarje, platnenega belega blaga in perila za gospode najboljših izdelkov, ovratnic nove fašone, podlog in potrebščin vseh vrst po najnižjih cenah.

Ob enem naznanjava, da sva osnovala podjetje na strogo reelni podlagi in zagotavlja, da si bodeva prizadevala s posebno pozornostjo osebno ustreči vsem stavljenim zahtevam.

Velespoštovanjem

Minibek & Worsche.

➡ *Vzorke dopošiljava na zahtevo brezplačno in franko.* ➡

Naročila po pošti se izvršujejo najtočneje.

763 2-1

Križev pot

95 cm visok z okvirom vred je naprodaj za

➡ **65 goldinarjev** ➡

pri **Fr. Toman-u**, podobarju in pozlatarju v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 1. 706 6-4

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporočila
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Lep hrastov in smrekov les

prodajal se bode neposekan na prostovoljni dražbi

dné 18. novembra t. l.

pričenši ob 9. uri dopoldan v občinah Kovor in Ljubno na Gorenjskem in sicer celi oddelki skupaj.

Več o tem se zvê pri Devovih v Kovorji. — Kupei naj se na dan prodaje zberó v Svetičevi gostilni v Kovorji. 716 2-2

Otvoritev nove gostilne v Medvodah!

Podpisana slavnemu občinstvu priporočata svojo **v nedeljo, t. j. dné 14. t. m.**

ново otvorjeno gostilno v lastni hiši šte. 2 v Medvodah

in zagotavljata, da bodeta slav. občinstvu postregla z najboljšo **vsakovrstno pijačo** in z **okusnimi mrzlimi in gor-
kimi jedili.**

K obilnemu obisku vabita

s spoštovanjem

Marija in Franc Jarc.

756 3-2

— D u n a j s k a b o r z a . —

Dné 12. novembra.		
Skupni državni dolg v notah	102	gld. 50 kr.
Skupni državni dolg v srebru	102	" 35 "
Avstrijska zlata renta 4%	123	" 90 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	102	" — "
Ogerska zlata renta 4%	123	" 20 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99	" 95 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	951	" — "
Kreditne delnice, 160 gld.	353	" 75 "
London vista	119	" 75 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58	" 85 "
20 mark	11	" 76 "
20 frankov (napoleonidor)	9	" 53 1/2 "
Italijanski bankovci	45	" 20 "
C. kr. cekini	5	" 66 "

Dné 11. novembra.		
4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	160	gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159	" 50 "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	191	" 50 "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	100	" — "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	139	" 50 "
Dunavske vravnave srečke 5%	128	" 75 "
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	109	" 50 "
Posojilo goriškega mesta	112	" 50 "
4% kranjsko deželno posojilo	98	" — "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98	" 60 "
Priporitne obveznice državne železnice	226	" — "
" " južne železnice 3%	183	" 75 "
" " južne železnice 5%	126	" 50 "
" " dolenskih železnice 4%	99	" 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	199	gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	156	" — "
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	19	" — "
Rudolfove srečke, 10 gld.	24	" 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	74	" — "
St. Genois srečke, 40 gld.	79	" — "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	57	" — "
Ljubljanske srečke	22	" 50 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	162	" 50 "
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3400	" — "
Akcije tržaškega Lloyd, 500 gld.	405	" — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	80	" 50 "
Splošna avstrijska stavbinska družba	94	" — "
Montanska družba avstr. plan.	133	" — "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	162	" — "
Papirnih rubljev 100	125	" 25 "

➡ **Nakup in prodaja** ➡
vsakovrstnih **državnih papirjev, srečk, denarjev** itd.
Zavarovanje za zgube pri **žrebanjih**, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

➡ **Pojasnila** ➡ v vseh gospodarskih in finančnih stvarih
potem o kursnih vrednostih vseh **špekulacijskih vrednostnih**
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
➡ **naloženih glavnice** ➡